

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2257/2019
15.10.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Добривоје Трајковић, адвокат из ..., против туженог Рудника олова и цинка „Грот“ АД, Крива Феја, чији је пуномоћник у поступку по ревизији Марина Ђорђевић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 993/2018 од 05.02.2019. године, у седници одржаној 15.10.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 993/2018 од 05.02.2019. године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врању П1 1361/17 од 29.01.2018. године, ставом првим изреке, поништено је као незаконито решење туженог бр. ... од 10.03.2010. године којим је тужиоцу отказан уговор о раду бр. .../... од 29.08.2008. године и обавезан тужени да тужиоца врати на радно место које је обављао пре доношења решења о отказу уговора о раду или на друго радно место у складу са његовом стручном спремом. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 304.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 993/2018 од 05.02.2019. године, ставом првим и другим изреке, усвојена је жалба туженог, укинута пресуда Основног суда у Врању П1 1361/17 од 29.01.2018. године и одбијен тужбени захтев којим је тужилац тражио да се поништи као незаконито решење туженог бр. ... од 10.03.2010. године, којим је тужиоцу отказан уговор о раду бр. .../... од 29.08.2008. године, те да се наложи туженом да тужиоца врати на радно место које је обављао пре доношења решења о отказу уговора о раду или друго радно место у складу са његовом стручном спремом. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 318.000,00.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 55/14, 87/18), који се примењује на основу члана 506. став 2. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11), Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Неосновано се ревизијом указује на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, будући да у поступку пред другостепеним судом није дошло до непотпуне ни погрешне примене било које од одредаба процесног закона које би биле од утицаја на законитост и правилност побијане пресуде.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био запослен код туженог на радном месту ... по основу уговору о раду бр. .../.. од 29.08.2018. године. Решењем туженог бр. ... од 10.03.2010. године, тужиоцу је отказан уговор о раду због престанка потребе за обављањем послова на које би распоређен услед организационих промена код послодавца. Према Правилнику туженог о организацији и систематизацији радних места од 29.12.2008. године, код туженог је било систематизовано радно место ... за које је био прописан 4 - 6 степен стручне спреме. Новим Правилником о организацији и систематизацији радних места од 03.02.2009. године, тужиочево радно место је укинута. Програмом решавања вишка запослених донетим под бр. 493 дана 18.03.2009. године, утврђено је да су вишак 134 запослена, од укупно 201 запослених. Програмом је предвиђено да се 9 радника упуте на рад код другог послодавца на послове обезбеђења, да се седам радника упуте на рад код другог послодавца Агенције „Блед“ са којим је тужени закључио уговор о давању у закуп дана 19.02.2009. године, а остатак од 120 радника би био упућен код Националне службе за запошљавање. Тужилац је упућен на рад код другог послодавца на период од годину дана и не налази се на списку од 25 запослених, који су одлуком Управног одбора од 18.05.2009. године, проглашени за технолошки вишак. Пре доношења решења о отказу уговора о раду, тужиоцу је исплаћена отпремнина у износу 102.092,00 динара.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је оценио да нису били испуњени услови из члана 179. тачка 9. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05...54/09) за отказ уговора о раду тужиоцу као технолошким вишком, јер тужени није применио ниједну од мера предвиђених програмом за решавање вишка запослених, иако је тужиоца формално упутуио на рад код другог послодавца са којим је тужилац закључио уговор о раду на одређено време, што је супротно члану 155. став 1. тачка 5. Закона о раду.

Другостепени суд је одржао расправу и оценио да је решење о отказу уговора о раду донето у складу са чланом 179. тачка 9. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05...54/09), због организационих промена код послодавца, те да је тужени

спровео прописани поступак ради укидања појединих радних места и смањења броја извршилаца у пратећим службама, у смислу одредбе члана 153. став 1. тачка 2. и чл. 154, 155, 157 и 158. Закона о раду. Тужени је у програму као једну од мера за запошљавање предвидео да се седам радника упути на рад код другог послодавца са којим би се закључио уговор о закупу ресторана и пружању услуга, али је очигледно да ова мера није могла бити реализована, јер није утврђено да је након доношења програма решавања вишка запослених, било који радник из сектора решио свој радно - правни статус упућивањем на рад код другог послодавца. Из наведених разлога, побијаном одлуком првостепена пресуда је преиначена и тужбени захтев одбијен.

По оцени Врховног касационог суда, правилно је у побијаној другостепеној пресуди примењено материјално право када је одбијен тужбени захтев за поништај решења о отказу за уговор о раду и враћање на рад.

Чланом 179. тачка 9. Закона о раду прописано је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла.

Тужиоцу је отказан уговор о раду због престанка потребе за његовим радом услед организационих промена код послодавца. Одредбом чл. 150. до 160. Закона о раду прописан је поступак утврђивања вишка запослених код послодавца, када је с обзиром на укупан број запослених и број запослених који су вишак, обавезно доношење програма решавања вишка запослених, као и садржина програма. Тужени је на основу члана 153. став 1. тачка 2. Закона о раду донео програм решавања вишка запослених који садржи све елементе прописане чланом 155. став 1. тог закона, тако да програм има прописану садржину и донет је у законитом поступку. Тужилац је проглашен технолошким вишком, јер је његово радно место укинато, а нису систематизована нова радна места са описом послова која је тужилац обављао на која је могао бити распоређен. Тужени није могао тужиоцу да понуди други посао, преквалификацију или доквалификацију, будући да је његово радно место укинато, а на радно место за које је тужилац указао да је могао бити распоређен, радно место ... – ..., примљено је друго лице са IV степеном стручне спреме (техничар за ...), што није радно место исте или сличне квалификације као тужиоцеве (... са VII степеном стручне спреме). Пре доношења решења о отказу уговора о раду, тужилац је упућен на рад код другог послодавца на период од годину дана. По истеку уговора о раду на одређено време код другог послодавца, ни тужилац ни друга запослена лица код туженог нису решила свој радно-правни статус премештајем на друге послове или радом код другог послодавца, из чега следи да тужени није био у могућности да примени ниједну од мера из члана 155. став 1. тачка 5. Закона о раду. Како је услед укидања послова на којима је тужилац радио и немогућности да буде распоређен на друге послове код истог или другог послодавца, престала потреба за његовим радом, тужиоцу је законито отказан уговор о раду на основу члана 179. тачка 9. Закона о раду, због чега је побијано решење законито донето.

Неосновани су наводи којима се указује да је материјално право погрешно примењено, јер је тужилац оглашен технолошким вишком без претходно утврђених и примењених критеријума. У конкретном случају, тужени је дана 03.02.2009. године

донео нови Правилник о организацији и систематизацији радних места дана 03.02.2009. године, према коме је на неким пословима смањен број извршилаца, док су нека радна места укинута, међу којима је и тужичево радно место, па послодавац није био дужан да примени критеријуме предвиђене програмом. Тужени је укинуо радно место на коме је тужилац радио, тако да није било места примени критеријума за утврђивање технолошког вишка, који се не примењују у случају укидања радног места, већ само у ситуацији смањења броја извршилаца конкретног радног места.

Неосновани су ревизијски наводи о неуједначеној судској пракси тврдњом да су судови по истим тужбеним захтевима другачије одлучивали, поништајем решења о отказу и враћањем запослених на рад. Ово из разлога што је утврђено, да су правноснажне и извршне пресуде на које се тужилац позива, донете у другим поступцима применом правила о терету доказивања, односно да се не ради о предметима са истим чињеничним и правним основом, као што је конкретан, тако да је побијана пресуда заснована на до сада уједначеној судској пракси нижестепених судова и ревизијског суда у тумачењу и примени материјалног права.

Из наведених разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у првом ставу изреке.

Туженом нису признати трошкови састава одговора на ревизију јер ови трошкови нису били потребни ради вођења парнице у смислу члана 154. ЗПП, те је одлучено као у другом ставу изреке.

**Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић